

Tranzakciós ügylet

Új gépeket helyez üzembe az újszegedi szövőgyár

Az újszegedi szövődében tizenhárom új gép sorakozik az egyik teremrészben. Egy már hangosan zakatol közülük, ha még üresen is, a többi még hallgat. A tizenharmadik éppenséggel a gyár másik felében található: az a tanulógép. A múlt héten érkezett meg valamennyi Belgiumból.

Többlet exportból

Ponyvaszövésre is alkalmas szövőszerkezeteket építettek az újszegedi üzem gépparkját. Az utóbbi években ugyan próbaképpen üzembe helyeztek néhányat, de egyik sem vált be tökéletesen. A gyár legfontosabb terméke viszont a ponyva, mely az exportcikk listáján is igen előkelő helyen szerepel. Szükség volt tehát új, nagy teljesítményű, modern gépek-re.

A beszerzés műszaki előkészületei azzal kezdődtek, hogy ajánlatot kértek sok külföldi gyártól, s ennek alapján megvizsgálták a gépek adatait. A „rostán” végül is három cég maradt

fenn. Ezekkel próbaszövést végeztek. A választás a belga Picanol-cégre esett, az ő szövőszerkezei feleltek meg leginkább a hazai követelményeknek. A géppel a tavalyi Budapesti Nemzetközi Vásáron meg is „ismerkedtek”.

Természetesen a TECHNIMPEX közvetítésével vásárolták meg a gépeket, de az úgynevezett tranzakciós ügylet révén köze van hozzá a HUNGAROTEX Külkereskedelmi Vállalatnak is. Ez a tranzakció tulajdonképpen azt jelenti, hogy az újszegedi gyár csak „kölcson” kapta a gépvásárlásra fordított devizát: annyi-val több exportterméket kell gyártani az új gépeken, mint a deviza két év alatt megtérüljön. Gyakorlatilag az idén és jövőre is 110-110 ezer négyzetméter ponyvát exportálnak majd így módon többletként.

Kitűnő műszaki tu'ajdonságok

A Picanol-gyár különböző nyelvű turnusokban tanfolyamokat tart azon üzletfe-

lei számára, akik nála vásárolnak. Ilyen kéthetes tanfolyamon vett részt május második felében Balogh Dezső, a Kenderfonó- és Szövőipari Vállalat termelési osztály vezetője. A két hét alatt átvették a szövőszerkezek teljes technológiai, üzemeltetési leírását, az utolsó csavarig szétszedték, majd összeraktak egy gépet. Elvitték egy pamutszövőgyárba is, ahol ehhez hasonló rendszerű szövőszerkezek dolgoznak, s huszonnégyet kezel belőlük egy dolgozó.

Már ebből az egyetlen adatból is sejthető, hogy igen jó gépekről van szó. Nehézszövetet, ponyvát per sze nem olyan könnyű szőni, mint pamutot, az azonban bizonyos, hogy a többgép rendszerben is kezelhető lesz. Majd a gyakorlat dönti el, hogy hány gépet tud ellátni egy dolgozó. A Picanol-szövőszerkeze átváltó automatával van felszerelve, a régi gépek 65 százalékos hatásfokával szemben hatásfoka 80-90 százalékos, fordulatszáma 40-50 százalékkal nagyobb.

Kezelési tanfolyam

Miután a gépek megérkeztek, s egy kivételével elhelyezték őket végleges helyükre, megkezdődött bejárásuk is a cég által küldött szakember irányításával. A Pécsre vitt, illetve selejtezésre kerülő régi helyek két hét múlva már valamennyi működik, bár beszüneteltek igen gondos, körültekintő munkát igényel. A gépeket a szokásostól eltérően állították fel, hogy két-három-négy, vagy akár több kezelője is alkalmasan helyezkedjenek el.

És mi van a tizennegyedikkel? A „tanuló” szövőszerke a múlt héten kezdődött üzemi tanfolyam fő tantárgya. Balogh Dezső most éppen úgy, ahogy őt Belgiumban tanították, apránként elmagyarázza a gép szerkezetét, működését a szövőde műszaki dolgozóinak. A hetenként három alkalommal megrendezett tanfolyamon a főművezető, a művezetők, technológusok vesznek részt. Úgyhogy mire az új gépek termelni fognak, meglesznek már a hozzájuk értő szakemberek is.

L. F.

F. K.

Biztató érdeklődés, zavartalan előkészület

Tíz nappal a játékok megnyitója előtt — Sajtótájékoztató Szegeden

A szabadtéri játékokon egyre tornyosul a munka... Próbát próbát ér délután, este és éjjel a Dóm téren, az újszegedi szabadtéri színpadon és a színházban... A szenzációkat az igazgatóság már mind korábban bejelentette, a programot, a szereposztást, a technikai érdekességeket — vajon mi maradhatott egy nyitás előtti sajtótájékoztatóra. Ilyen kérdésekkel jöhettek össze tegnap a meghívott újságírók a szabadtéri játékok iróddjában, de utólag azzal távoztak: *a játékok legizgalmasabb előkészületi szakasza ez a mostani*, amikor a rendezői és művészi elképzelések gyakorlati megfogantatásáról van szó. Vagyis a munka és a művészi alkotó gond sűrűjébe csöppentek, amikor a sajtótájékoztató gondolatokat cserélhettek a produkció rendezőivel és díszlettervezőivel is.

Hogy beszámolónkat mégis a szokásos rendben kezdjük, közölhetjük Tari Jánosnak, a játékok igazgatójának tájékoztatóját, miszerint *az idei évad műsora iránt máris országsszerte nagy az érdeklődés*, az idei program tisztas művészi és közönség-sikert ígér. *Máris vannak olyan előadási napok, amelyekre minden jegy elkelt*, vagy csak minimális számban maradt vissza, de nemcsak a szervezés, hanem a próbák menete is igen kedvező és eredményes. Már lényegében színpadra állították a rendezők az első három bemutatót, a Bánk bán, Az ember tragédiája és a Turandot jelenetét, s minthogy kedvezett az időjárás az előkészületeknek, Szeged nagy reményekkel tekinthet a megnyitó elé.

Ezután az újságírók a rendezőket, a művészi vezetőket ostromolták meg kérdéseikkel. Minthogy lapunkban előzőleg már tájékoztatást adtunk a rendezők művészi elképzeléseiről, ezúttal mintegy kiegészítésnek szánjuk azokat a gondolatokat, amelyeket az egyes produkciókkal kapcsolatban felemlítünk.

Bánk bán. E sokat játszott nemzeti operánkhöz vajon tud-e még új gondolatot adni a rendező? — ez érdekelte leginkább a jelenlévő újságírókat. Békés András kifejtette, milyen gondolati elemek alkotják rendezői kon-

cepcióját. Alapvető kötelesség — fejtette a rendező — *hogy számolni kell azokkal a tradíciókkal, amelyek a Bánk bán történetéhez fűződnek*. Viszont lehetetlen figyelmen kívül hagyni, hogy azok a hazafias indulatok, amelyek egy konkrét történelmi szituációval függőttek össze, ma anakszontikusnak hatnának. A hazafiasság gondolati tartalma ugyanis koronként más-más cselekvésekben jut kifejezésre, és a mai hazafiassághoz mérve avultnak, kihűlnek tünik a Bánk bán-ban érzékeltetett nemzeti érzés. A rendező számára ez azt jelenti, hogy *ma már nem feltétlenül szükséges és nem is célszerű egyedül Bánk tragédiájára koncentrálni az előadást és annak mondanivalóját — az operában jelenlevő tragédia a mai ember számára úgy értelmezhető és úgy tartalmas*, mint az élet megoldatlan konfliktusainak problémája általában. *A tragédián tehát valamennyi főszereplőnek közösen osztoznia kell*. Külön gond ennek az elképzelésnek a színpadi megfogalmazása, a tér adottságaival való összehangolása. Mégis valódi szabadtéri előadást és a rendezői elképzelések valórávalását ígéri a július 24-i bemutató.

Éz ember tragédiája

Kétségtelen, hogy már a bemutató előtt is érdekes vitát váltott ki Vámos Lászlónak *Az ember tragédiája* rendezőjének tanulmánya, és ez a vita minden bizonynyal a bemutató után is tovább terjed, hullámklik. Mindenekelőtt azért, mert a rendezői elképzelés új és merész, a szereposztás ugyan csak vonzó és ígéretes. A sajtótájékoztatót „éző” ismerteteln sok szó esett a Tragédiáról, s Vámos Lászlónak ismét alkalma adódott arra, hogy kifejtse rendezői koncepcióját.

Hadd foglaljuk össze ennek gondolatmenetét. Vámos László abból indul ki, hogy *a Tragédiát leginkább két oldalról közelítették eddig — filozófiai tartalmának vagy látványosságának szempontjából. Csak kevesen vették figyelembe, hogy Madách sem nem filozófiai drámát, sem nem történelmi revüt, hanem valóságos színdarabot írt, kitűnő dramaturgiai szerkesztéssel és számos instrukcióval, melyek kifejezetten színházi rendezőnek szólnak*. Madách színpadi elképzeléseit nagyjából meg lehet valósítani, különösképpen egy ilyen hatalmas színpadon, ilyen adottságok közepette, és ezek az instrukciók, melyek egyúttal rendkívül látványosak is, hatásosan és stílusosan szolgálják a dráma eszméiségét, tartalmi mondanivalóját.

Vámos László szerint ezt az elgondolást megerősíti az is, hogy Madách művét tulajdonképpen a színház, a színpad tartotta életben, az őrizte

meg generációkon keresztül öröklődő népszerűségét és ma is elsőrendű helyének kell tekinteni a színpadot. Azoknak, akik a látványosság és a gondolatosság valamiféle ellentmondását vlik felfedezni, a rendező a következőképpen válaszolt: *a vizióknak a szerző és a rendező szándéka szerint egyaránt gondolati tartalmuk van*. Ugyanakkor a Dóm téren rendezett Tragédia nyújtja és igényli ezeket a lehetőségeket, illetve kihasználásokat. Vámos László rendezői szándéka az, hogy *„a szegedi Tragédiát” rendezze meg, nem pedig olyan Tragédiát, amely örökérvényű*. Ez természetesen is, hiszen itt minden művet a tér dimenzióihoz kell mérteznit. Ennek ellenére szem-mivel több nem lesz a színpadon, mint amit Madách instrukcióiban előir. S minden, ami a Tragédia környezetének ellentéte válik, azért áll ott a színen, hogy játszanak vele.

Turandot

Puccini operájának nagyszabású szegedi előadásával kapcsolatban különösen sok szó esik a rendezői elképzelések ismeretében a díszlettervezőiről. Fülöp Zoltán kétszeres Kossuth-díjas kiváló művész, aki az 1938-as Turandot előadásnak is díszlettervezője volt Szegeden, összefoglalta művészi elképzelését. Elmondta, hogy az *1938-as előadás nyomán indult és kezdett hozzá a tervezéséhez, de az ideai díszlet csak annyiban emlékeztet a régre, hogy ugyanannak a történetnek a színhelyével függ össze és bizonyos térbeli beosztásokhoz alkalmazkodni kell*. A díszlet alapvető eleme a hófehér gyász kifejezése. Ezt a pompát a dramaturgiailag nagy szerepet játszó fehér és aranyszínekben tárja a közönség elé. Kínában a gyászszín a fehér — s ez a színpad és az egész cselekmény alapangulatát megadja. A díszlet tehát tulajdonképpen a gyász pompája. Rendkívül gazdag fény és színjáték-nyújt lehetőséget ez az alapozás, melyet hatásában meg monumentálisabbá tesz a díszletépítvány valóság-méretű plasztikája. A díszletesség architektúrája szerencsésen egészül ki összehatásában a Dómmal, és így egyensúlyozott, impozáns képet ígér.

Sok szó esett a West Side Story bemutatásáról és az augusztus 19-i ünnepi koncertről is. Ezek előkészületeiről azonban még lesz időnk bőven beszámolni. Ezért további részletek helyett összefoglalóan még egyszer azt monhatjuk: *a játékok művészi előkészületei a legjobbat ütemben folynak és a „meteorológiai idegesség” leszámítva mind a művészi, mind a közönségsiker szempontjából bizakodó lehet Szeged az ideai ünnepi játékokkal*.

Sz. Simon István

A dodzsem fiatal mesterei

A XI-es számú Autójavító Vállalat KISZ-szervezetének köszönetet mondok. Ók dolgoztak önzetlenül, fáradhatatlanul azért, hogy a szegedi vidámpark villanyautóit üzemképes állapotban, szép kivitelben a szórakozók rendelkezésére bocsássuk.

Amikor nézem a munkában elfáradt és pihenni vágyó, gondtalanul szórakozó felnőtteket, és amikor hallom a felcsendülő boldog gyermek kacagást, nagyon sokszor gondolok a lelkes fiatalokra, akik munkaidő után társadalmi munkában

igen sokat tettek azért, hogy városunk ismét gazdagabb legyen egy kedves színpaltal. Az autójavító fiataljai az első kérészóra örömmel vállalták és határidőre teljesítették a nagy szakértelmet igénylő munkát. Köszönet a XI-es Autójavító Vállalat vezetőségének és idősebb dolgozóinak is. Kérjük, hogy hasonlóan az eddigi feladatokhoz, és amikor hallom a felcsendülő boldog gyermek kacagást, nagyon sokszor gondolok a lelkes fiatalokra, akik munkaidő után társadalmi munkában

Kiss Jenő, a vidámpark igazgatója

Napirenden:

A parkok védelme

Szemet, szívet gyönyörködte a tiszta, gondozott, rendezett park. Felhőtlen és gyermeknek egyaránt felüldölést nyújt, s az öregek is szívesen időznek a parkok padjain, gyönyörködnek a virágokban, a zöld pázsitban és cserjékben. A terekre, parkokra és a főtúvonalak mentén létesített parkosítási munkák, rendbentartására évente 2 millió 600 ezer forintot fordít a városi tanács. Mintegy 100 ember napi munkájával örködi a tiszta, szép parkok fölött, hogy Szeged arcát ezzel is vonzóbbá tegyék.

Sajnos, vannak, akik túrheterülni rongálják a parkokat. Vanak emberek, akik autójukat olyan nagy becsben tartják, hogy csak a parkot találják megfelelőnek parkírozásra. Mészgát taposnak a pázsitot, ha pedig a talaj egy kicsit felázott, a kerekek mély nyomokat hagynak. A Püspök utcai játszótér is eléggé szomoró képet nyújt. Valaki, vagy valakik a padok felhúzásával próbálták ki erejüket. Az ósszel kiültetett 120 darab cserjéből alig van már néhány. Újsze-

geden a szabadtéri színpad mögött késsel vágdadják a cserjék ágait, s az már vándalizmus, hogy a fiatal fákat is kitördelik. A József Attila sugárúton a kis hárfákat derékon tördelték el. Sajnos ugyanilyen jelenségek tapasztalhatók a Klapka, a Szent György és a Kálvária téren is.

A felnőttek dolga lenne a gyermekek rendre intése, hogy ne tapossák össze a virággyászokat, a most zsendülő növényeket. Sok szülő a parkban felügyel gyermeke-re, hogy kívül mit játszik. Arra viszont már nem terjed ki a figyelme, ha gyermeke kitépdési a virágot, megrom-gálja a fiatal fákat. A Búbos Etterem udvarán is szép parkot képezték ki. A cserjésben most alagutat ástak a gyermekek, s nem intette le őket senki. A szülők, a felnőttek segítségére apellálunk, amikor kérjük, hogy mindnyájunk vagyónát, a parkokat becsületessék meg a gyermekekkel is. A felnőtt parkrongálókat pedig minden esetben vonják felelősségre az illetékesek.

L. F.

ÖT PERC TUDOMÁNY

Tv- és telefonközvetítő rendszer

Olyan mikrohullámú gerinchálózat hoznak létre a szocialista országok hírközlő kapcsolatában a következő években, amely egyidejűleg igen sok telefonbeszélgetésre és tv-műsor sugárzására alkalmas. A közvetítő rendszer kidolgozását a Távközlési Kutató Intézet és szovjet kutatóintézetek közösen vállalták.

A Táki-ban kapott tájékoztatás szerint olyan nagy távolságra ható, szélessávú gerinchálózati mikrohullámú rádióösszeköttetés kialakításáról van szó, amelynek csatornáin egyidejűleg több mint tízezer telefonbeszélgetés bonyolítható le. Egy-egy csatornát azonban fel lehet használni tv-műsorok közvetítésére is, de alkalmas színes tv-műsorok továbbítására is. Ez a mikrohullámú rendszer olyan korszerű lesz, hogy a hírközlő mesterséges hordak csatlakozásaként is jól felhasználható. A műszerekben a hagyományos elektroncsöveket nagyrészt tranzisztorok és mikrohullámú félvezető diódák helyettesítik. Csúpan kétféle rádiócsövet kell a gyártáshoz felhasználni.

Pillanatnyilag már működik a laboratóriumi minta a Távközlési Kutató Intézet-

ben. Ezen próbálják ki mindazokat a tulajdonságokat, amelyeket majd a tényleges berendezésektől már megkövetelnek. Jövőre elkészül a kísérleti példány is. 1967-ben pedig az egész munkát átveszi az Orion-Gyár, ahol megkezdik a sorozatgyártást. Az új mikrohullámú összeköttetés egész országokat szelhet át. Különösen nagy a jelentősége ennek a Szovjetunióban, ahol igen nagyok a távolságok. A leendő új hálózatot druzsba — barátság — összeköttetésnek nevezték el. Még 12 ezer 500 kilométer távolságban is kitűnő lesz a vétel, nem számúródik a hálózatra százmilliomod watnál nagyobb teljesítményű zavaró hang. Ez olyan csekély, hogy emberi fül nem is érzékeli. Ilyen nagy mikrohullámú hálózat kiépítéséhez természetesen reléállomások is szükségesek, mégpedig 50 kilométerenként. Ezeket is az Orion gyár készíti. A nagyszabású feladat előkészítéséhez az Orion néhány szakembere már most, a kísérletekkor bekapcsolódott a munkába, hogy az üzemszerű gyártás megkezdésére megismerkedjenek a berendezés legaprébb részleteivel is.

Készül Gundel módra

Ételkülönlegességek a szegedi vendéglőkben

Nyáron az ilyen falatok után jobban vágyik az ember, mint a téli időszakban. Nem beszélve arról, hogy az ünnepi hetekre számtalan külföldi is érkezik Szegedre. Ezért a szegedi vendéglőkben sok tájfellegű ételkülönlegességgel ismerkedhetünk meg. S ahogy tájékoztattak bennünket, nemcsak a szabadtéri ideje alatt kaphatók majd ezek az ételek, hanem mindennap szerepelnek a vendéglők étlapjain.

Az Alföldi Üzemelés-mezősi Vállalat Széchenyi téri Debrecen-éttermen érdekelt dolgot kezdeményeztek. Naponta legalább ötféle szárnyasból készült étel közül válogathatnak július 20-tól az ilyenek. Kapható lesz itt töltött jerce, strassburgi pirított csirke, csirkepárikás, rántottcsirke, szárnyasmáj-rizottó, újházi túrlykés és szárnyas aprólékés is. Az étlapon külön rovatot „szentelnek” ezeknek a különlegességeknek. Növelelik a felszolgált létszámot is, hogy ha már különleges ételkelet fogyaszt a vendég, hamar meg is kapja.

Jó lesz a minőség is. Erre az a biztosíték, hogy az étterem szakácsa a budapesti Gundelhez megy ta-

nulmányúra. Innen hozza a legkülönfélébb ételkülönlegességek receptjét.

Nemcsak a Debrecen-étteremben, hanem a többi szegedi vendéglőkben is új ételek jelennek majd minden napra a fehér asztalon. Például a rókusi vendéglőben a pacalkészítmények számtalan variációját izlelhetik meg. A Szőke Tiszában haltepertő, halpárikás galuskával és a matrótól lesz a sláger. A Liget-vendéglőben halpárikás és különleges szegedi gulyás várja az étkezőket. A Hági konyhája is kitesz magáért. Állandóan kaphatók lesznek a fehér től pontyzeledek, a Róza Sándor betyárpecsenye, a pusztapörkölt, meg a szegedi gulyás.

Reméljük, hogy ezek az igényesek nemcsak az étlapokon szerepelnek majd, hanem a nap minden órájában a vendégek rendelkezésére állnak. Ennek nem lehet akadály, hiszen a szegedi városi tanács kereskedelmi osztályán úgy tájékoztattak bennünket, hogy minden ételnyersanyagot biztosítanak az üzletnek. Ha időben megrendeljük, meg is kapják a kért árut.